

G E W O O N A N D E R S

UITGAVE VAN DE LANDELIJKE VERENIGING CENTRAAL WONEN

INHOUD:

COLOFON.....2

LEDENBIJEENKOMST.....2
Vlaardingen.....2

SOCIOCRATIE IN CW.....4
Vlaardingen.....4

G G G.....5

DE OVERSTAP.....6

WOONGROEP STADSKRUID.....8
WG terrein Amsterdam.....8

WOONVORM VAN DE TOEKOMST
Amersfoort.....10

EEN OPMERKELIJK PROJECT.....11
Woonboerderij EOS.....11

ECOVILLA.....12
Ambitieuze wonen en werken.....12

INFOPAGINA'S.....14

DOELSTELLINGEN LVCW.....15

winter 2007
Jaargang 29, Nr 99
Losse Nummers 2,25

COLOFON

“Gewoon Anders” is het blad van de Landelijke Vereniging van Centraal Wonen (LVCW)

Verenigingsbureau

Korte Elisabethstraat 13
3511JG UTRECHT
tel.: 030-2612585
internet : www.lvcw.nl
mail: info@lvcw.nl

Prikbord: www.woongroep.net

Abonnementen

10,- per jaar

Aangesloten groepen krijgen per 6 huishoudens 1 exemplaar van ieder nummer ter verspreiding onder hun leden

Opzegging vóór 1 oktober.

Losse nummers
voor leden 2,- incl. porto,
voor niet-leden 2,25 excl. porto

Redactieadres

Annemarie Kooij
Zeelandstraat 26
2408 GJ Alphen a/d Rijn

Redactie

Annemarie Kooij (CW Alphen a/d Rijn)
Flip Krabbendam (CW Delft)
Heleen Toet (CW Heemskerk)

aan deze G.A. werkten mee:

Aalke-Lida de Jong
Angelique R. Glaser
Anna Dijkhuis
Thea Beckers

Layout

Elouise van Gestel

Omslag

Auteursrechten

Overname van artikelen en illustraties is niet toegestaan zonder toestemming van de redactie

Is er interessant nieuws uit uw project, schrijf ons dan. Jullie project jubileert? Meld dat dan tijdig aan de redactie, dan komen we langs voor een artikel in GEWOON ANDERS

Druk:

Pasklaar, Sittard
ISSN: 0166-4336

Ledenbijeenkomst in Vlaardingen op 11 november j.l.

Deze werd gehouden in het centraal wonen project ‘De Pionier’ in Vlaardingen. De bijeenkomst bestond uit drie delen: de ochtend met de algemene ledenvergadering, dan de lunch, vervolgens de themamiddag, daarna het avondeten en daarbovenop was er danook nog eens de feestavond. Om te beginnen dus de algemene ledenvergadering. Deze was, net als de vergadering ervoor, in Nieuwegein, een vergadering vol enthousiasme. Er zijn van die ledenvergaderingen die iedereen lijdzaam uitzit. Er zijn ook ledenvergaderingen waar eindeloos gezeurd wordt, maar, en dat is maar weer gebleken, er zijn ook ledenvergaderingen waar iedereen meepraat en meedenkt.

Jurisprudentie

Zo werd er gepraat over jurisprudentie. Geen onderwerp om vrolijk van te worden, maar wel een actueel onderwerp. We krijgen regelmatig de vraag of het niet mogelijk is om bewoners, met wie er een uitzichtloos conflict is, gedwongen te laten verhuizen. Woningbouwverenigingen willen hier gewoonlijk niet aan meewerken. En het huurrecht beschermt bewoners, gedwongen verhuizen kan pas bij ernstige wangedrag. Maar, er zijn toch gevallen bekend waarin gedwongen verhuizing toch plaatsvond, en wel na een uitspraak van de rechter. In de vergadering werd de vraag gesteld of iemand op de hoogte was van jurisprudentie in deze.

We krijgen regelmatig de vraag of het niet mogelijk is om bewoners met wie er een uitzichtloos conflict is gedwongen te laten verhuizen

Onderzoeksvoorstellen

De drie onderzoeksvoorstellen van de LVCW kwamen nogmaals aan de orde. Het gaat om:

- een onderzoek naar de samenhang tussen de bouwkundige opzet van projecten en het groepsproces
- een onderzoek naar de factoren die bepalend zijn voor een gevarieerde leeftijdsopbouw
- en een onderzoek naar juridische vormen en procedures die het groepswonen kunnen ondersteunen

Deze drie onderzoeken, die interessant zijn, niet alleen voor Centraal Wonen, maar ook voor groepswonen in het algemeen, zijn door onze vereniging neergelegd bij de Federatie. En het ziet er naar uit dat zij nu toch werk gaan maken van de subsidieaanvragen om deze onderzoeken uitgevoerd te krijgen.

Vooraf het feit dat nummer 100 van Gewoon Anders er aankomt sprak tot de verbeelding. Er kwamen verschillende suggesties op tafel voor de inhoud en de opmaak.

Gewoon Anders, nummer 100

En over Gewoon Anders. Vooraf het feit dat nummer 100 er aankomt sprak tot de verbeelding. Er kwamen verschillende suggesties op tafel voor de inhoud en de opmaak:

-We maken er een extra mooi nummer van, in kleur. En we vergroten de oplage van dit nummer. Ter vergadering werd besloten om hiervoor 450 (of was het 500?) euro ter beschikking te stellen.

99

N S

O R

O E

W D

E N

G A

2

-We vragen of mensen met aanzien, 'hotemetoten' er een stukje in willen schrijven. Zoals Ruut Veenhoven, Iteke Weeda, Gerard Hulshof en wie we nog kunnen bedenken. Misschien ook mensen uit de politiek, zoals Femke Halsema en...

-We stellen een brede redactie in (ter plekke gaven zich een aantal mensen op)

-We kijken naar adverteerders, wie adverteren er in De Kleine Aarde en andere bladen die eenzelfde soort lezerspubliek hebben als GA. (ter plekke bood weer iemand zich aan dat uit te zoeken)

-En misschien kunnen we gastauteurs vragen voor GA te schrijven, auteurs die in grote bladen hebben geschreven over groepswonen. Hiervoor zou ook op Google gezocht kunnen worden. Het is zelfs mogelijk een 'Google Alert' in te stellen waardoor Google automatisch melding maakt van nieuw verschenen artikelen over groepswonen.

Nieuws uit de federatie

De federatie heeft een aantal taken van de LVCW overgenomen. Zo organiseert de federatie een startersdag om mensen die erover denken een project op te zetten op weg te helpen

Verder werd gemeld dat de toekomst van het verenigingsbureau nog onzeker is. Nieuws daarover volgt.

Intussen denkt de federatie aan middelen om het groepswonen meer in de publiciteit te brengen. Misschien zelfs door middel van een soap op de TV...

Al met al dus een geanimeerde vergadering, en het gesprek wordt vervolgd als de LVCW te gast is bij Centraal Wonen 'het vierschaar' in Apeldoorn.

Bij één lid van de vergadering heeft het besprokene nog lang nagewerkt. Zij stuurde een paar dagen later nog een mail aan het bestuur met daarin acht aanbevelingen.

Enthousiaste mail aan bestuur

Over de mogelijkheid om mensen voor startersdagen te bereiken via internet of via advertenties in De Kleine Aarde of in het blad van het Nivon of in andere bladen die door potentiële cw-ers worden gelezen., over de mogelijkheid om studentenstages te gebruiken voor taken die gedaan moeten worden, over de mogelijkheid om professionele auteurs gericht te benaderen om iets over CW te schrijven in grote bladen, over de mogelijkheid om subsidies aan te vragen, bijvoorbeeld bij de provincie Brabant, over de mogelijkheid om de website van de lvcw wat meer op jonge mensen te richten.

De themamiddag en het themafeest

Na de geheel verzorgde lunch, compleet met eigengebakken croissants, begon de themamiddag. Het thema: de 'sociocratie'. Elders in dit nummer vind je een korte beschrijving van wat deze bestuursvorm inhoudt. Leuk om te weten is dat Centraal Wonen Vlaardingen hiermee werkt... Het avondeten was weer heel verzorgd en er werd danook lang getafeld, en gesnoept tijdens de koffie van, alweer eigengebakken lekkernijen.

Tijdens de koffie kwamen de eerste bewoners binnen voor de feestavond. Hier was duidelijk ook sprake van een thema: de dierenriem. Zo verschenen er achtereenvolgens een stier, een waterman en een leeuw. De schrijver van dit stukje was toen echter al zover heen dat hij niet heeft meegemaakt wat er daarna allemaal nog gebeurde. Maar het is ongetwijfeld nog erg gezellig geworden.

FK

stuur in! voor nummer 100!!!

copier de bon, en schrijf op de voorkant alles

wat je over groepswonen kwijt wil! Mooie foto van de tuin mag ook, tips, recept?

Verhaal? Wat je maar kwijt wil aan GEWOON ANDERS!

NAAM:		
LEEFTIJD:		
C.W.		
WAT DEEL JE MET ELKAAR?	Redactie Gewoon Anders Hamerstraat 29 2512CX Den Haag	
OVER MIJN WOONGROEP:		

Sociocratie in CW Vlaardingen:

leuker kunnen we vergaderen niet maken, wel beter.

Het is weer zo'n vergadering....Maarten met z'n grote bek heeft de mond vol over solidariteit. Ja logisch, hij is grootverbruiker in water en verklaard tegenstander van individuele waterafrekening. Milieumiepje Marijke werpt er tegenin dat we de afgelopen jaren steeds meer water zijn gaan verbruiken en dat korter douchen niks met solidariteit te maken heeft. Maarten wisselt blikken met z'n buurvrouw Sonja. Zij is het eigenlijk wel met Marijke eens, maar wil Maarten te vriend houden en roept dat ze het helemaal met hem eens is. Zoals gebruikelijk slaat niemand acht op Piet, die stilletjes in een hoekje koffie over z'n shirt aan het uitsmeren is. Piet heeft al uitgerekend dat de watermeters 10 keer zo veel gaan kosten als ze ooit opleveren...

De meeste Centraal Wonen projecten zijn een vereniging met een ledenvergadering, waar met meerderheid van stemmen besluiten worden genomen. Daarbij wordt niet altijd met alle belangen rekening gehouden en worden niet persé de beste besluiten genomen. Centraal Wonen in Vlaardingen heeft daarom in 1997 voor een andere structuur en besluitvormingsmethode gekozen - de Sociocratische Kringorganisatie Methode - die ook in het bedrijfsleven aan populariteit wint.

Tijdens een themamiddag van de Landelijke Vereniging Centraal Wonen leggen bewoners van het Vlaardingse project en een medewerker van het sociocratisch centrum Nederland uit hoe het werkt. Er zijn vier uitgangspunten:

Beginsel 1: besluitvorming bij "consent"

Een besluit kan alleen worden genomen als niemand een "overwegend bezwaar" heeft. Als iemand een serieus bezwaar heeft gaat diegene met de groep op zoek naar de redenen waarom hij/zij een probleem heeft met het besluit. Vervolgens wordt geprobeerd het besluit zo aan te passen dat ook de bezwaarmaker er mee kan leven. Ook mensen die het spel minder handig spelen of hun argumenten niet zo scherp kunnen verwoorden worden zo gehoord.

Beginsel 2: kringen

Alle deelnemers aan een organisatie zitten in één of meerdere besluitvormingskringen (groepen). Dat kunnen thematische groepen zijn, maar ook afdelingen of woonkeukens. De bewoners van het project in Vlaardingen zijn verdeeld over drie thematische kringen: activiteiten & beheer, nieuwe bewoners en financiën.

Als een kring er niet in slaagt om consent te bereiken schuift de besluitvorming door naar een hogere kring. In Vlaardingen is dat een "algemene kring" met vertegenwoordigers uit de drie themakringen. Daar bovenop is er ook nog een 'topkring' met ook deskundigen op verschillende vlakken (financiën, sociocratie enz.) van buiten.

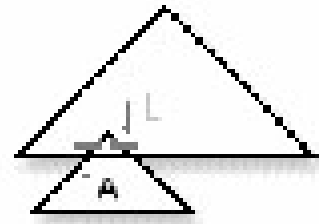
Beginsel 3: dubbele koppeling

De vertegenwoordiging in een hogere kring gebeurt niet door één, maar

door twee mensen. Een 'leidinggevende' die er vooral voor moet zorgen dat besluiten uit de hogere kring worden uitgevoerd in de eigen kring. En een 'afgevaardigde' die er juist op moet letten dat de belangen van de eigen kring door de hogere kring wel voldoende worden meegewogen. Met twee vertegenwoordigers wordt voorkomen dat de vertegenwoordiger tussen twee vuren komt te zitten.

Beginsel 4: sociocratische verkiezing

Alle vertegenwoordigers worden

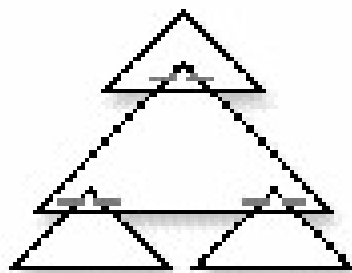

gekozen op basis van het 'consentprincipe'.

Vlaardingen is redelijk tevreden over het systeem, het lukt goed om op deze manier besluiten te nemen en het vergroot de betrokkenheid.

Er zijn ook dingen die minder goed werken in de praktijk. Zo heeft niet iedereen zin heeft om in een van de drie themakringen te gaan zitten. Daarnaast zijn er mensen die misbruik maken van het systeem door alles, maar dan ook echt alles, via consent te willen besluiten. Omdat het een andere manier van besluitvorming is dan we in ons dagelijks leven gewend zijn vereist het de nodige training en onderhoud. Nieuwe mensen moet geleerd worden op deze manier te beslissen.

De grootste zwakte van het systeem is dat het alleen werkt, als iedereen ook voor een gezamenlijk doel gaat. Als een bewoner andere ideeën heeft over het wonen in de groep dan de rest, of zich ronduit asociaal opstelt, is er een probleem. In de theorie van de sociocratische kringorganisatie start je op zo'n moment een 'onthechttingsprocedure' die ermee eindigt dat iemand uit de organisatie stapt. Een uurder kun je er echter niet uit zetten

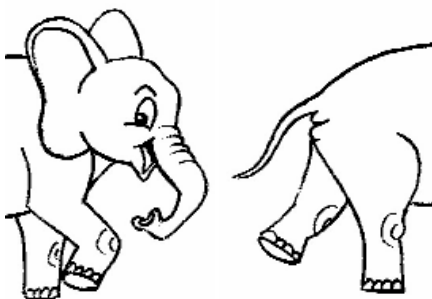

De hele olifant: consent versus meerderheidsbesluitvorming

Besluitvorming per "consent" geeft iedereen een stem en zorgt ervoor dat alle visies op een situatie of probleem naar boven komen. Een metafoor maakt dit duidelijk. Stel je zet een groepje blinden rond een olifant en je vraagt ze te beschrijven wat een olifant is. De blinde die bij de slurf staat zal de olifant omschrijven als een stevig, flexibel, slangachtig iets, met twee gaten in het uiteinde. De blinde bij de staart herkent zich wel in het flexibele en slangachtige, maar vindt het eerder dun dan stevig en het eindigt niet met twee gaten, maar met een kwastje. De derde blinde bij de buik begrijpt gewoon niet waar de eerst twee het over hebben: niks slangachtig, wat hij voelt is enorm groot en niet te omvatten. Zo hebben alle blinden een ander idee van de olifant.

Bij besluitvorming via stemming zou het kunnen gebeuren dat de blinde bij de staart en bij de slurf een meerderheid vormen en besluiten dat de olifant dus een slangachtig wezen is met twee gaten aan de ene kant en een kwastje aan de andere kant. Bij besluitvorming via consent is de kans groter dat een compleet beeld ontstaat van de olifant.

Aalke & Lida

GGG

Ergens gelezen dat er in **Enschede**, op het terrein van de vuurwerkkramp, een idealistische woongroep komt. We zijn benieuwd!

Bouwbedrijven van **Duurzaam Texel** zijn, om inspiratie op te doen voor hun duurzame voorbeeldwoning, op bezoek gegaan bij De Buitenkans in Almere. Dat is een ecologische wijk waar o.a. een strobalen huis staat.

Op het terrein van de **NDSM-werf** in **Amsterdam-Noord** staat de komende vijf jaar de expositie Opgewekt.nu: over andere oplossingen voor het opwekken en gebruiken van energie. Het is een groei-expositie die zich de komende jaren verder zal ontwikkelen en die bestaat bij de gratie van ontwerpers van toegepaste schone energie: kunstenaars, ingenieurs, energie-experts en 'gewone burgers'. (www.opgewekt.nu)

De Federatie Gemeenschappelijk Wonen en de **Nederlandse Woonbond** zullen de komende twee jaar onderzoeken hoe zij ieder afzonderlijk en samen effectiever kunnen bijdragen aan promotie, belangenbehartiging, advisering, scholing en dienstverlening rond het thema Gemeenschappelijk Wonen. De organisaties hebben daarover een intentieverklaring opgesteld. Beide organisaties zijn van mening dat het overheidsbeleid te weinig gericht is op het ondersteunen van de wens van groepen woonconsumenten die een voorkeur hebben voor wonen in een project Gemeenschappelijk Wonen.

Een groep HAVO-5 leerlingen op **Texel** heeft in november onderzocht hoe het eiland in 2030 voor 100% zijn eigen energie kan opwekken. Gekeken is naar windenergie, zonne-energie, golfslagkracht en waterstof. De leerlingen waren enthousiast over een golfkrachtcentrale in Portugal die, op Texel geplaatst, in 70% van de energiebehoefte zou kunnen voorzien.

Mi Akoma di Color (Mijn Gekleurde Hart) heet het [project van 39 huur- en koopwoningen in **Amsterdam-Zuid Oost**. De naam Mi Akoma di Color is samengesteld uit het Ghanees, Papiaments, Surinaams, Antilliaans en Spaans. Deze mensen houden van koken, daarom hebben zij een grotere keuken die centraler dan gewoonlijk ligt, schrijft Metro op 18-10-'06.

Er is een nieuw co-housing project in **Zeewolde**: 22 duurzame levensloopbestendige woningen, die ongeveer €220.000.- gaan kosten. Eventueel komen er ook huurwoningen bij.

De stichting Een Vrolijke Oude Dag gaat in **Amsterdam Z.O.** huur- en koopappartementen bouwen voor lesbische 50-plus vrouwen.

DE OVERSTAP

Een jaar geleden zijn wij overgestapt van centraal wonen naar groepswonen van ouderen.

Vanuit centraal wonen zou je zeggen: je gaat toch niet alleen met oudere mensen bij elkaar wonen ?

En toch hebben we het gedaan.

En het valt zeker niet tegen.

Uiteraard waren er diverse redenen om deze overstap te maken.

Ons CW project, het Aardrijk in Breda, bood te weinig wooncomfort om daar tot op hogere leeftijd te blijven wonen.

Zelf werden we ook ouder en daarom gingen we toch eens kijken hoe een beginnende groep in Amersfoort het aanpakte.

Een geweldig voordeel was dat de gemeente Amersfoort een speciale ambtenaar had vrijgemaakt om nieuwe projecten van groepswonen van ouderen te begeleiden.

Een geweldig voordeel was dat de gemeente Amersfoort een speciale ambtenaar had vrijgemaakt om nieuwe projecten van groepswonen van ouderen te begeleiden. Deze vrouw had al meerdere projecten onder haar hoede genomen en met haar ervaring en de goede relatie met de woning corporatie werden allerlei blokkades en weerstanden voorkomen of opgelost.

Onze groep aspirantbewoners bestond uit mensen vanaf 55 jaar .

Nu we ruim een jaar in Amersfoort wonen zijn we blij met onze beslissing.

Er is niet speciaal zorg bij, maar met het wooncomfort van onze appartementen kunnen we het ouder worden aangenaam beleven.

En aangenaam is het zeker. Met elkaar lijken we niet op bezadigde senioren, maar vaak is er plezier en soms een dolle boel. En zal dat je niet jong houden??

Bewoners onderling bieden een helpende hand bij kleine ongemakken.

Men voelt zich daartoe geenszins verplicht maar de sfeer is zodanig dat spontaan hulp wordt geboden voorzover dat in ieders bereik ligt.

Men voelt zich daartoe geenszins verplicht maar de sfeer is zodanig dat spontaan hulp wordt geboden voorzover dat in ieders bereik ligt.

Er is wel statutair vast gelegd dat wanneer een oudere bijvoorbeeld vanwege lichamelijk ongemak niet meer kan blijven wonen, verhuizing naar verzorgingshuis of verpleeghuis vanzelfsprekend wordt.

AKTIVITEITEN

Omdat de meeste bewoners gepensioneerd zijn, hebben we mooi gelegenheid om regelmatig gezamenlijke activiteiten te ondernemen: Een paar keer per week koffie drinken en een borreluurtje op vrijdag namiddag zijn gelegenheden waar veel gebruik van wordt gemaakt. Ieder is overigens vrij om er naar toe te gaan.

Verder zijn er groepjes ontstaan die samen iets ondernemen:

Spelletjes avond, bridgeles, gegeven door een van de bewoners, nordic walking, biljarten in een naburig gemeenschapshuis (waar we zelf gezorgd hebben dat er

een biljart kwam), jeu de boules, wandelingen, uitstapjes al dan niet georganiseerd.

Een keer per jaar gaan we een weekend naar een Nivonhuis. Voor een programma gerelateerd aan het groepswonen.

Vrijwel iedereen is actief in een werkgroep, vergelijkbaar met CW.

Zelf zit ik in de introductiegroep om eventuele nieuwe kandidaten te informeren.

Toch vind ik dat ik ruim voldoende mijn eigen leven kan leiden.

Met aardig wat familie in de buurt, inclusief kinderen en kleinkinderen is het wennen in een voor ons vrij nieuwe omgeving geen punt geweest, ook al heeft het Brabantse, waar we bij

elkaar meer dan 40 jaar hebben gewoond nog steeds zijn aantrekkingskracht en vertoeven we daar heel graag. In de vakantie gaan we graag terug.

Dat er 10 woongroepen van ouderen zijn in Amersfoort is te danken aan het actieve gemeentebestuur op dit terrein.

10 woongroepen van ouderen in Amersfoort.

Dat er zoveel woongroepen van ouderen zijn in Amersfoort is te danken aan het actieve gemeentebestuur op dit terrein.

Vanuit Centro Vida, onze woongroep, neem ik deel aan een overleggroepje van de 10 woongroepen in deze plaats.

Daar worden gemeenschappelijke onderwerpen besproken en ervaringen uitgewisseld.

Ook informeert men elkaar over leeggekomen woningen, waar nog geen kandidaat voor is. De andere woongroepen kunnen dan hun kandidaten vragen of zij belangstelling hebben om door de betreffende woongroep te worden uitgenodigd om in contact te komen.

Een keer per jaar is er ook een themaochtend voor alle mensen uit de woongroepen.

Onlangs was er zo'n themaochtend. De titel was "Ideaal toen en nu"

Van 2 projecten vertelde iemand hoe hij/zij zich in de woongroep voelt en hoe de verhoudingen onderling zijn. Terwijl er een vergelijking kan worden gemaakt met centraal wonen geldt hier nog meer dat ieder een belang heeft dat de sfeer goed is omdat men hier ook zo lang mogelijk wil blijven wonen. Dat bepaalt mede dat men zich inzet om er iets goeds van te maken en men wil zich zelf ook prettig blijven voelen. Voorts is levenservaring van ouderen ook een factor die meespeelt.

Vervolgens waren voor bespreking in kleine groepjes enkele vragen opgesteld: o.a.

Met welk idee ben je in de woongroep gekomen en hoe sta je er nu in?

Hoe ontvangen wij nieuwe bewoners?

Opvallend is dat het ideaal waarmee men in de woongroep kwam in grote lijnen nog hetzelfde is. Daarnaast zijn er uiteraard ook de teleurstellingen, waarbij bijvoorbeeld nieuwe bewoners zich anders opstellen dan de oorspronkelijke groep. (herkenning woongroepers?)

Er zijn bewoners, die vooral voor de woning kozen, maar het groepswonen als zodanig prettig zijn gaan ervaren.

Ten aanzien van nieuwe bewoners verschilt het beleid per woongroep. Bij de

ene woongroep kunnen mensen al geruime tijd meedraaien met activiteiten en zelfs al deel uit maken van een werkgroep. Zelfs voor zij een woning hebben toegewezen gekregen.

Bij een andere woongroep wil men de nieuwe bewoner de tijd geven om uitgebreid te acclimatiseren.

Werving

De werving van nieuwe bewoners gebeurt doorgaans als volgt: Na een informatiebijeenkomst worden mensen al of niet uitgenodigd om gedurende enkele maanden een aantal keren koffie te komen drinken, zodat de groep hen wat beter leert kennen. Na 3 of 4 maanden beslist de ledenvergadering of zij op de belangstellendenlijst worden geplaatst. Als er dan een woning vrij komt krijgt in principe de bovenste van de lijst de eerste kans om de woning te betrekken. Maar net zoals bij centraal wonen bestaat de mogelijkheid dat de gegadigde op dat moment niet (meer) wil, of er zijn andere redenen om de volgende belangstellende(n) te benaderen.

In het overleg van de woongroepen komen ook de problemen rond de koopwoningen aan de orde. Hoe kun je daarvoor werven. Wat is het recht in deze van de groep.

Blijkbaar is het voorgekomen dat een nieuwe bewoonster pas achteraf hoorde dat haar woning deel uitmaakte van een groepswonenproject.

In dit geval is het uiteindelijk goed opgelost.

Maar er moet dus veel meer aandacht komen voor het feit dat uiteindelijk de groep beslist.

Thea Bekkers

Woongroep Stadskruid op het WG-terrein in Amsterdam

Eens woonde ik met mijn twee kinderen in het, helaas nu afgebroken, Centraal Wonen-Project Westhove in Huizen. Dat was van 1982 t/m 1992. Daarna heb ik 13 jaar ‘op-mijzelf’ gewoond, ook in Huizen en nu woon ik al weer een jaar in de 55+woongroep Stadskruid op het oude WG-terrein in Amsterdam.

die tijd een leuk zondagsuitje. In 1891 legde de toen 10-jarige koningin Wilhelmina de eerste steen voor het Wilhelmina Gasthuis, dat uit talloze paviljoens zou gaan bestaan. Na de tweede wereldoorlog veranderden de opvattingen over ziekenhuisbouw. Het raakte uit de tijd patiënten in een soort melkboerenkarretjes van het ene naar het andere paviljoen te rijden. In 1964 koos het gemeentebestuur van Amsterdam voor de bouw van het AMC in de nieuwe wijk Bijlmermeer. In 1983 was het zover en sloot het Wilhelmina Gasthuis definitief de poort. Een deel van de paviljoens werd gesloopt om plaats te maken voor woningbouw, Gelukkig is een flink aantal paviljoens uiteindelijk behouden gebleven.

Het pesthuis werd het Dolhuys en zondags kon de burgerij tegen een geringe vergoeding door enkele ramen ‘gekken’ bekijken. Dat was in die tijd een leuk zondagsuitje.

Voorafgaande aan de sloop van de voormalige Vrouwenkliniek en Oogkliniek werden die gebouwen tijdelijk verhuurd aan m.n. kunstenaars. Toen er toch geen nieuw ziekenhuis op die plek zou worden gebouwd bundelden de kunstenaars hun krachten en richtten de Stichting Atelier WG op. Na drie jaar strijd kwam het verlossende woord dat de ateliers behouden konden blijven voor de kunstenaars. Dat was het begin van een bloeiend kunstcentrum dat vele manifestaties en Open Ateliers organiseert.

En dat zijn nu mijn overburen. Ik woonde er nog maar net en ik kon al weekenden lang genieten van de Kunstmanifestatie Terra Incognita met veel Open Ateliers met een heel divers aanbod.

Het raakte uit de tijd patiënten in een soort melkboerenkarretjes van het ene naar het andere paviljoen te rijden.

Een eindje verderop huist woon- en werkgemeenschap WG-terrein in de door buurtverzet en kraakbeweging gespaard gebleven statige paviljoens 1 en 2. Bij de verbouwing die in 1992 startte werd zo milieuvriendelijk als mogelijk gewerkt: zonneboilers, grasdaken, vloerverwarming, gierzwaluw dakpannen, aangebouwde serres en waterbesparing. De vereniging beheert zelf de panden en verhuurt zo'n 80 woon- en 35 werkeenheden aan personen, maatschappelijke organisaties, kunstenaars en startende bedrijven die minder draagkrachtig zijn en/of om politieke/sociale redenen moeilijk elders terecht kunnen. Er zijn ook twee activiteitenruimten te huur voor bijvoorbeeld een danscursus, yoga, thai chi, een lezing, vergadering of kindertheater. Woongroep Stadskruid neemt deel aan het wekelijkse spreekuur voor informatie over en verhuur van die ruimten.

Als ik vanaf mijn galerij naar rechts kijk zie ik een immens gebouw met een prachtige klok boven op het dak, koperen ornamenten en beelden bij de toegangsdeuren. Dat was het Chirurgiegebouw en is nu het AOC, het Amsterdams

Het WG-terrein Een bijzondere plek, het oude Wilhelmina Gasthuis-terrein. Een oase van rust in een bruisende stad. Prachtige oude gebouwen en eeuwenoude bomen. In 1635 werd begonnen met de bouw van het ‘Pesthuys’, buiten de stadswallen, in een moerassig gebied met hier en daar molens en fabriekjes. Een eeuw later werd het Pesthuys gebruikt voor de Amsterdamse krankzinnigen. Het pesthuis werd het Dolhuys en zondags kon de burgerij tegen een geringe vergoeding door enkele ramen ‘gekken’ bekijken. Dat was in

Ondernemerscentrum. Hier zijn al meer dan twintig jaar startende en doorstartende ondernemers gevestigd, op dit moment zo'n 140. Het is een bedrijfsverzamelgebouw met een breed servicepakket. Vóór het AOC, rechts achter ons flatgebouw, is het grote WG-plein met basketbalveld en veel groen en bankjes. Verdeeld over het plein zijn grote ronde stenen in de vloer aangebracht met afbeeldingen van virussen en bacteriën, een Kunstobject Openbare Ruimte, geïnspireerd op de vroegere bestemming van het WG-terrein. Links achter ons gebouw is het Andreasveldje. Na het vertrek van het Wilhelmina Gasthuis was het de bedoeling dat na de sloop van een aantal paviljoens het Andreas-ziekenhuis naar het WG-terrein zou verhuizen. Dat is door bezuinigingen niet doorgegaan. Het Andreasveldje is een speelterrein met grote zandbak, schommels, glijbaan en picknicktafels. Het ligt heerlijk beschut tussen de gebouwen en het is er ook altijd druk. Tenminste, bij mooi weer!

Er valt nog veel meer te vertellen over het WG-terrein. Er is een gezondheidscentrum, een café/restaurant met zomers een groot terras, het Theatergasthuis. Dan is er nog het vroegere Pathologisch Anatomisch laboratorium, nu ook een

soort bedrijfsverzamelgebouw, waar ook veel kunstenaars zitten en waar een danswerkplaats gevestigd is. Het zal ook niet verbazen dat op het WG-terrein vele woongroepen gehuisvest zijn.

Woongroep Stadskruid

Begin jaren 90 hebben een paar bevriende maatschappelijk betrokken stellen het initiatief genomen een woongroep te starten. Samen oud worden en wat voor elkaar kunnen betekenen leek hun wel wat. Het zou nog jaren duren voor de woongroep werkelijkheid zou worden. Aan de rand van het WG-terrein realiseerde woningcorporatie Het Oosten een nieuw gebouw, als sluitstuk van de stedelijke vernieuwing van het WG-terrein. Een mooie kans, niet alleen omdat het WG-terrein interessant is door de historie en door de huidige bewoners en gebruikers, het is ook gunstig gelegen. Nog geen tien minuten lopen van het Leidseplein, vlak bij de Jordaan en aan het eind van de straat ligt het Vondelpark met het Filmmuseum.

Woongroep Stadskruid kreeg 14 van de 21 huurwoningen voor ouderen toegewezen. Alle overige woningen in het complex zijn vrije vestiging koopwoningen. In 2002 werden de woningen opgeleverd.

Het WG-terrein is ook gunstig gelegen. Nog geen tien minuten lopen van het Leidseplein, vlak bij de Jordaan en aan het eind van de straat ligt het Vondelpark met het Filmmuseum.

De woongroep bestaat op dit moment uit 16 mensen. De jongste is 56 jaar, de oudste 85. Er is nog een aantal aspirant-leden, wachtend op een plekje. Wij hebben allemaal een eigen flat, met alles erop en eraan. Aan de achterkant een brede galerij en aan de voorkant een loggia. Er is een kleine gemeenschappelijke ruimte naast de lift met wasmachine en droger voor wie daarvan gebruik wil maken en er is een hobbyhok met gereedschap. Privacy staat hoog in het vaandel. Maar niet minder een goed nabuurschap. Velen van ons zijn maatschappelijk betrokken en actief in de vredesbeweging, als vrijwilliger bij vluchtelingenwerk of anderszins. Ook hebben wij een grafisch vormgever, een paar beeldend kunstenaars en een tangolerares in ons midden. Wat onze activiteiten en achtergronden betreft voelen wij ons prima thuis bij

de bewoners in de voormalige paviljoens van het WG-terrein.

Privacy staat hoog in het vaandel. Maar niet minder een goed nabuurschap.

Eenmaal per maand komen wij bij elkaar bij een van de woongroepleden thuis. De ene maand is er een vergadering waar praktische zaken worden besproken, uiteraard met gezellige borrel na. De andere maand is er een thema, dat meestal door twee woongroepleden wordt voorbereid. Dat kan van alles zijn. Bijvoorbeeld een verhaal van iemand, die een bijzonder reis heeft gemaakt, een discussie over een artikel uit krant of tijdschrift, dat iemand heeft geraakt, een film over de vader van

een van de groepsleden, die een bekend kunstschilder was, muziek, zang, of een discussie over hoe wij omgaan met ernstige ziekte en doodgaan. Ook worden er af en toe uitstapjes georganiseerd.

Wat onze activiteiten en achtergronden betreft voelen wij ons prima thuis bij de bewoners in de voormalige paviljoens van het WG-terrein.

Een heerlijke lunch op het terras bij een van de aspirant-leden met mirabellen plukken in haar boomgaard, een excursie "Amsterdamse School" en klokken luiden in de Zuiderkerk, of een

concert in een privé-concertzaaltje op de Overtoom. Of een avondje Mahjongen. Voor elk wat wils en het is nooit verplicht aan iets mee te doen. Maar wel gezellig. De aspirant-leden op de wachtlijst zijn bij alle activiteiten van harte welkom. Daar wordt dan ook regelmatig gebruik van gemaakt. Zo leer je elkaar goed kennen.

Maar het belangrijkste van alles is de sfeer, de wetenschap zoveel goede burens te hebben. Allemaal mensen die betrokken zijn bij elkaar, belangstelling hebben voor elkaar. Om elkaar geven en indien nodig, er ook voor elkaar zijn. Dat is onze woongroep Stadskruid. Op het WG-terrein in Amsterdam Oud West!

Angelique P. Glaser

Een opmerkelijk project

Woonderij Eos, samenwonen met gehandicapte jongeren, een mooie foto met een regenboog. Ja, dat maakt wel nieuwsgierig. Daar moeten we meer van weten. Een nieuw project, het tweede al in Zutphen? Dan moeten we dat maar eens gaan bezoeken.

Zover is het niet gekomen, nog niet tenminste. Maar we hebben wel ons licht opgestoken, hun projectblad gelezen, foto's en natuurlijk hun uitgebreide website bekeken.

Een opmerkelijk woonproject, lezen we. Zou het inderdaad nog opmerkelijk zijn, na al die jaren van bouwen voor gemeenschappelijk wonen? Het anders dan gewoon anders zijn blijkt hem vooral te zitten in het samenwonen met jongeren van de stichting Helios. Daarvan wonen er 8 zelfstandig begeleid, met eigen badkamer, kitchenette en gezamenlijke ontmoetingsruimte en 6 meervoudig complex gehandicapte jongeren hebben alleen een eigen kamer en een gezamenlijke woonkamer. Verder zijn er multifunctionele ruimten voor o.a. therapie en dagbesteding. Maar wat hebben die jongeren dan met Eos te maken? Behalve dat ze dicht bij elkaar wonen bestaat de relatie vooral uit sociaal contact, het goede burens zijn, elkaar kennen, het meedoen met activiteiten en feesten. Op deze manier zijn zij deel geworden van de woongemeenschap. Vooral de kinderen van Eos gaan heel onbevangen met hen om.

Woonderij EOS ligt in het uitbreidingsplan Leesten-Oost van Zutphen en kan gezien worden als een vervolg op het project Vernieuwend Wonen Zutphen, dat al sinds 1996 bewoond wordt. Eos bestaat uit 29 gezinswoningen, koop en huur, en 7 appartementen voor alleenstaanden. De bouw is zoveel mogelijk ecologisch: gebruik van inlands hout, gerecyclede dakpannen, zonneboilers en –collectoren en een regenwatersysteem voor de toiletten. In september 2004 heeft Eos de toekomstprijs Zutphen gekregen.

Inderdaad, Eos is een opmerkelijk sociaal en milieuvriendelijk woonproject!

HT

Ecovilla, ambitieus wonen en werken

De Nederlandse regering wil zich inzetten voor ecologisch meer verantwoord leven. Streefcijfers zijn daarbij 60 – 80 % reductie van CO2 uitstoot en gebruik van fossiele grondstoffen.

Ecovilla wil meer: zij mikken op een leefstijl met niet minder dan 80% reductie en refereren aan het one footprint uitgangspunt.

Hoofddoel is daarbij dat we ook voor toekomstige generaties kwaliteit van leven garanderen. Maar het gaat bij Ecovilla vertegenwoordigers niet alleen om 'Eco-doelen'. Misschien anders dan je zou verwachten op grond van de naam, Ecovilla, zijn sociale doelstellingen even belangrijk. Als we kwaliteit van leven voor nu en voor de toekomst veilig wilt stellen is. Hoofddoel is daarbij dat men ook voor toekomstige generaties kwaliteit van leven garandeert.

evenwicht onmisbaar. En dan niet alleen evenwicht tussen mens en zijn natuurlijke omgeving. Centraal staat ook de relatie tussen mensen onderling, het evenwicht tussen het individuele en het gemeenschappelijke, tussen privacy en betrokkenheid.

Het is dus niet verbazend dat ontwikkelaars van het Ecovilla concept, niet alleen werken met deskundigen op het gebied van onder meer technische/ICT innovaties en (landschap)ontwerp, maar ook contact hebben opgenomen met de Federatie Gemeenschappelijk Wonen.

Sociaal ontwerp

Waarom deze nadruk op het gemeenschappelijke en het "sociale ontwerp"?

De mensen achter Ecovilla zien gedragsverandering als één van de voorwaarden voor succes. Alleen als mensen bereid zijn een andere leefstijl te ontwikkelen en, belangrijker nog, vol te houden!, is het concept levensvatbaar. Coöperatie is daarbij onmisbaar.

Gemeenschappelijke voorzieningen en activiteiten dragen bij aan zowel sociale als milieu doelstellingen. Voorbeelden van het eerste zijn energie/warmtevoorziening en een gemeenschappelijke wasvoorziening. Een activiteit als gezamenlijk koken werkt naar twee kanten.

Gemeenschappelijke voorzieningen en activiteiten dragen bij aan zowel sociale als milieu doelstellingen.

Maar de gemeenschappelijkheid staat namelijk niet alleen 'in dienst van' energie en milieu vriendelijk wonen

en werken in een Ecovilla project. Coöperatie en sociale betrokkenheid zijn sowieso peilers die een hogere kwaliteit van leven mogelijk maken.

De ontwerpers van het Ecovilla gaan ervan uit dat het sociale model kansen biedt voor:

reïntegratie van generaties onderlinge verbondenheid (her)ontdekking van niet materiële levenskwaliteiten

Nieuwe kwaliteiten

Het concept geeft ook een antwoord op een aantal sociale problemen van nu.

Dat gaat niet vanzelf. Ecovilla vertegenwoordigers realiseren zich dat de vereiste gedragsverandering geen eenvoudige opgave is. Het begint bij bewustwording. Erkenning van de ecologische en sociale problematiek gaat immers vooraf aan bereidheid om zelf te veranderen. Om die veranderingen in de praktijk te brengen is kennis nodig. Kennis van nieuwe gedragspatronen. Die nieuwe gedragspatronen kunnen

Nieuwe gedragspatronen kunnen worden uitprobeerde en getoetst in een daarop afgestemde natuurlijke, ruimtelijke en sociale omgeving.

worden uitprobeerde en getoetst in een daarop afgestemde natuurlijke, ruimtelijke en sociale omgeving. Dat is wat Ecovilla biedt. In zo'n context kunnen mensen met een "open, creatieve en holistische" levenshouding tot hun recht komen. Er moeten ook offers worden gebracht. Die staan tegenover, of liever naast de beloningen. De

herontdekking en herwaardering van niet materiële- oude en nieuwe levensdoelen is daar één van.

Voorbeelden van nieuwe producten zijn 'zero energie woningen', het gemak van verantwoorde domotica. Er zijn de regionaal en lokaal geproduceerde artikelen, dus aanbod in handbereik van biologische, hoogwaardige producten. Dit past in het Eco verhaal en draagt bij aan beperking van mobiliteit, een belangrijks instrument bij het bereiken van de hoодоelen. Steeds blijft daarbij de sociale kwaliteit in beeld. De hoofdkenmerken van het sociale model zijn sociale coherentie op lokaal en regionaal niveau en verbondenheid (connectivity). Die leiden samen tot vitaliteit. De zo ontstane hogere kwaliteit van leven zou aantoonbaar tot meer welzijn moeten leiden. Met dit doel voor ogen gaan onderzoekers van de Erasmus Universiteit, met ervaring op dit gebied, een monitoring project doen. Daarbij wordt gedurende langere tijd het welzijn van bewoners gemeten.

De ontstane hogere kwaliteit van leven zou tot meer welzijn moeten leiden. Met dit doel voor ogen gaan onderzoekers van de Erasmus Universiteit een monitoring project doen.

Concreet project

De vraag is nu hoe zo'n project eruit gaat zien. (De nadruk ligt in deze tekst op het sociale model). Een Eco villa is een meergeneratie woon en werkproject. Per villa zijn er ongeveer 40 bewoners. Er kunnen ook kleine Eco gemeenschappen worden gevormd, bestaand uit 2 of 3 villa's.

Typerend is dat een Eco villa of Eco gemeenschap een open relatie met de lokale én de globale omgeving onderhoudt, maar op een hoog niveau zelf in haar fysieke behoeften voorziet. Hier wordt duidelijk dat het een gecombineerd wonen én werken project is.

Visueel en architectonisch betekent het: wonen in een 'green house' van ongeveer 1600 m², dat is omgeven door biologisch gevarieerde tuinen, moestuinen, boomgaarden, waterlopen. Hier wordt met hulp van hoogontwikkelde, half geautomatiseerde systemen voedsel geproduceerd en water gerecicleerd.

Elk huishouden beschikt over een eigen woning, waarmee privacy is gewaarborgd. Daarnaast zijn er

gemeenschappelijke ruimten en voorzieningen. Genoemd worden garage, wasruimte, sauna en energie- en voedselvoorziening. Maar toekomstige bewoners kunnen hier inbreng hebben.

Visueel en architectonisch betekent het: wonen in een 'green house' van ongeveer 1600 m², dat is omgeven door biologisch gevarieerde tuinen, moestuinen, boomgaarden, waterlopen.

Over de wijze waarop bewoners worden 'geselecteerd' en voorbereid op het wonen en werken in Ecovilla wordt nog nagedacht. Het ontwerpproces is grotendeels afgerond. (zie afbeelding*)

Multifunctioneel bezoekerscentrum Ecovilla wil er niet alleen zijn voor mensen die kiezen voor het wonen en

werken in een dergelijk project. Het is met nadruk ook de bedoeling dat de ervaringen en kennis, maar ook producten, toegankelijk worden voor een breder publiek. Er is daarom een ontmoetingscentrum gepland. Er zal regelmatig een markt worden gehouden waar 'inheemse', dwz. Ecovilla- producten worden aangeboden. En er is ruimte voor educatieve taken, onder meer voor

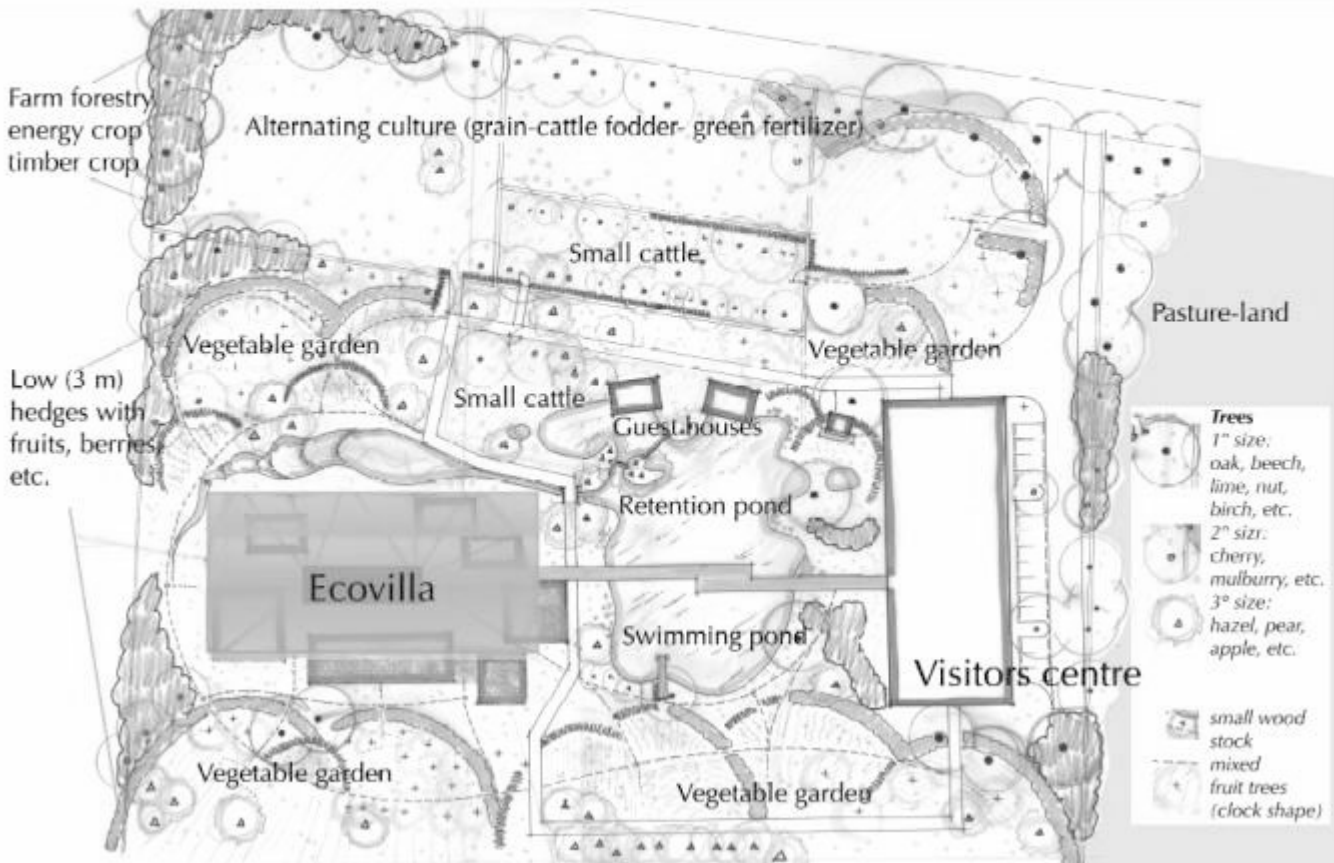
Er zal regelmatig een markt worden gehouden waar 'inheemse', dwz. Ecovilla-producten worden aangeboden.

scholen/kinderen, zoals een ecologische kinderboerderij, een speeltuin en op de Eco leefstijl aansluitende clubhuis activiteiten. Bewoners van Ecovilla kunnen hieraan, als medewerker of als vrijwilliger, een bijdrage leveren.

*) Afbeelding uit: "Ecovilla, leading innovation in modern sustainable living" Haalbaarheidsonderzoek door M. Demmers, P. Heinstein, G. Ter Avest, R. de Graaff, P. van Son, Stichting Ecovilla, april 2006, Amersfoort

ecovilla

sustainable living: city, suburb, rural

G E N U E R O N S 66

VERENIGINGSBURO LVCW

Korte Elisabethstraat 13
3511 JG Utrecht (Bezoek alleen na afspraak)

tel.030 2612585
Postgiro 2015796.

internet: www.lvcw.nl

e-mail: info@lvcw.nl

Discussie- of mailinglijst@lvcw.nl

LIDMAATSCHAP

Projecten kunnen collectief lid worden van de LVCW voor 5,- per huishouden per jaar. Iedere groepsdeelnemer heeft dezelfde rechten als een individueel LVCW-lid.

Het individuele lidmaatschap (incl. abonnement op "Gewoon Anders") kost 13,00 euro per jaar.

Het lidmaatschap voor initiatiefgroepen kost 2,50 per huishouden. Startende groepen kunnen, voordat ze lid worden, een informatiepakket aanvragen.

Prikbord

Voor woningzoekenden die een project zoeken en projecten die nieuwe bewoners zoeken:
www.woongroep.net

BESTUUR

Voorzitter
Flip Krabbendam, Delft

Penningmeester
Gerard Koning, Groningen

Secretariaat
Hanneke Verdonk, Purmerend

Lid
Peter Bakker, Eindhoven, webmaster en bestuurslid Federatie Gemeenschappelijk Wonen

Lid
Anna Dijkhuis, bestuurslid Federatie Gemeenschappelijk wonen

Kijk voor meer informatie en adressen op www.lvcw.nl

AANGESLOTEN CW PROJECTEN

De kodes tussen haken: Nb = Nieuwbouw, Ob = Oudbouw, H = Huurwoningen, K = Koopwoningen, HK = Huur- en koopwoningen. Het getal geeft het aantal woningen aan. Jaartal is startjaar van project. Projecten aangeduid met * zijn in voorbereiding. Wijzigen graag doorgeven aan info@lvcw.nl

Alkmaar
C.W. De Rups [Nb H 9 1983]
Harpoenstraat 1, 1825 LD, Alkmaar
info: Wim Grapendaal, tel: 072-5646553
email: grapwit@wandoo.nl

C.W. De Regenboog [Nb H 40 1986]
Elzasstraat 39, 1827 BV, Alkmaar, tel. 072-5620770
info: Gerard Eggerding, tel: 072-5629444
email: gerardeggerding@freeler.nl

Almere
*C.W. de Boomgaard [Nb K 21]
Hoekwierde 61, 1353 PD, Almere
info: Thijs Gerretsen, tel: 036-5314005
website: www.deboomgaard-almere.nl, email: thijs.gerretsen@womail.nl

*C.W. Almere "de Wereld" [Nb H 4]
Musicalstraat 2, 1323 VN, Almere
info: Richard Degenaar, tel: 036-5469530/06-30445724
website: www.dccss.nl, email: rad@dccss.nl

Alphen a/d Rijn
C.W. Alphen a/d Rijn [Nb H 30 1995]
Zeelandstraat 26, 2408 GJ, Alphen a/d Rijn
info: Annemarie Kooy, tel: 0172-495244
website: www.cwalphenaandenrijn.nl, email: a.kooij@hetnet.nl

Amersfoort
C.W. Het Hallehuis [Nb H 33 1984]
Sandenburg 20, 3813 LX, Amersfoort, tel. 033-4804597
website: www.hallehuis.nl, email: info@hallehuis.nl

C.W. Woonvorm van de Toekomst [Nb HK 61 1993]
Hof der Toekomst 29, 3823 HX, Amersfoort, tel. 033-4564015/4793533
info: tel: woonruimte: 033-4563005/033-4807684/06-46155028
website: www.wvdt.nl, email: info@wvdt.nl

*C.W. Amersfoort e.o. [Nb HK]
De Verwondering 65, 3823 HB, Amersfoort
info: tel: 033–4559716
email: gymnastiekmeisjes@wanadoo.nl

Amstelveen
C.W. Amstelveen [Nb H 36 1993]
Suze Groeneweglaan 69, 1183 EK, Amstelveen, tel. 020-4560254
info: J. Kenter, tel: 020-3457917
website: home.zonnet.nl/cw.amstelveen/

Amsterdam
*Stichting Een Vrolijke Oude Dag [HK 37]
Leimuidenstraat 9 huis,, 1059 ED, Amsterdam, tel. 020-6793159
website: www.vrouwenwoonproject.nl, email: marmieuw@dds.nl

Apeldoorn
C.W. 't Vierschaar [Nb H 25 1984]
Magistratenveld 613, 7327 LK, Apeldoorn
info: Dick Stoel, tel: 055-5415569
website: www.cwapeldoorn.nl, email: info@cwapeldoorn.nl

Breda
C.W. Het Aardrijk [Nb H 52 1988]
Aardrijk 103 A, 4824 BT, Breda
info: Kees Bekkers, tel: 076-5424846
website: www.aardrijk.nl, email: info@aardrijk.nl

Capelle a/d IJssel
C.W. De Bonvivant [Nb H 50 1990]
Bonnevanten 45, 2907 NA, Capelle a/d IJssel, tel. 010-4519907
info: Ciska van den Andel
website: bonvivant.op.het.net, email: info@bonvivant.cistron.nl

Delft
C.W. Delft [Nb H 80 1981]
Fuutlaan 166, 2623 MS, Delft, tel. 015-2617724
info: Rosa Verhooff, tel: 015-2577729
website: www.cwdelft.nl, email: info@cwdelft.nl

Den Haag
C.W. Katerstraat [Nb H 31 1986]
Katerstraat 41, 2512 CD, Den Haag
website: www.cw-katerstraat.nl, email: info@cw-katerstraat.nl

C.W. Houtwijk [Nb H 49 1984]
Albert Schweitzerlaan 24 B, 2552 PK, Den Haag, tel. 070-3972329
info: Marleen Kwakernaak, tel: 070-3971304
website: www.cwhoutwijk.nl, email: info@cwhoutwijk.nl

Deventer
V.E.G.W.D. 'Het Zandgoed' [Nb K 10]
Lange Zandstraat 191, 7412 CG, Deventer
info: Marjolein Fransen, tel: 0570-615695

C.W. Deventer [Nb H 32]
J.D. Huibersstraat 10, 7412 JR, Deventer
info: Peter Elmers, tel: 0570- 645731
website: www.centraal-wonen-deventer.nl

Driebergen
*E.C.W.D. Ecologisch C.W. Driebergen [20]
Bosstraat 33, 3971 XA, Driebergen, tel. 0343-521348
info: Mine de Ranitz
website: www.ecwd.nl, email: ecwd@casema.nl

Eindhoven
C.W. Strijp [Nb H 21]
St. Severusstraat 26L, 5616 NZ, Eindhoven
website: www.cws.lvcw.nl, email: info@cws.lvcw.nl

C.W. Lismortel [Nb H 62 1983]
Tourslaan 18, 5627 KX, Eindhoven
info: Mattie Wethlij, tel: 040-2426833
website: www.cwl.lvcw.nl, email: info@cwl.antenna.nl

Enschede
*C.W. Enschede [H]
Lippenkerkstraat 167, 7511 CX, Enschede, tel. 053-4319871

Haarlem
C.W. Drielandenhuis [Nb H 39 1986]
Drielandenhoek 6, 2034 LV, Haarlem
website: www.lvcw.nl/cwdrielandenhuis, email: drielandenhuis7@zonnet.nl

C.W. Romolenpolder [Nb 47 1992]
Venkelstraat 25, 2034 MT, Haarlem, tel. 023-5365198
website: www.cwrom.nl, email: info@cwrom.nl

Heemskerk
Woonver. Heemshof [K 6 1977]
Oosterweg 2 C, 1968 KN, Heemskerk
info: tel: 0251-245265
email: vv.heemshof@xs4all.nl

Hilversum
C.W. de Meent [Nb H 50 1977]
Wandelmeent 16, 1218 CN, Hilversum
info: Judith Kortland
website: www.wandelmeent.nl, email: info@wandelmeent.nl

Hoom
C.W. Aurijn [Nb H 9 1987]
Roodborstje 8, 1628 CT, Hoorn, tel. 0229-249782
info: Marjo Goedhart, tel: 0229-244895

Huis Ter Heide
C.W. Dinslo [Nb H 23]
K. Alfrinkhof 39, 3712 DD, Huis Ter Heide

Kerkrade
C.W. Kerkrade [Nb H 8 1988]
Vinkerstraat 98, 6464 GM, Kerkrade, tel. 045-5455428

Leeuwarden
C.W. Circa [Nb H 7 1988]
Schoolstraat 9 - F, 8911 BH, Leeuwarden
info: tel: 058-2513626
email: a.arnold@chello.nl

Leiden
C.W. de stadsOase [Nb H 37 1986]
Gortestraat 37, 2311 MS, Leiden

C.W. Stevenshof [Nb H 15 1988]
Joke Smitstraat 22, 2331 MA, Leiden
info: Myriam Landard, tel: 071-5321134
website: home.hccnet.nl/hsmi.5/cwstevenshof,
email: heuven@nhn.leidenuniv.nl

Maastricht
*C.W. Maastricht [Nb 12 2004]
, , Maastricht
info: Han de Jong, Vinkerstraat 104, 6464 GM
Kerkrade, tel: 045-5455428
email: handejong@hetnet.nl

Nieuwegein
G.W. Nieuwegein [Nb H 160 1982]
Bedumerschans 2, 3432 TC, Nieuwegein, tel. 030-6060985
website: www.gwwebsite.com

Nijmegen
De Raat, vereniging voor centraal wonen
p/a Kastanjehof 31, 6533 BX, Nijmegen
info: Teun Stekelenburg, tel: 024-3567249
email: teunvanstekelenburg@zonnet.nl

C.W. Kastanjehof [Nb 65]
Kastanjehof 46, 6533 BX, Nijmegen
website: home.hetnet.nl/~cwpk, email:
cwpk@chello.nl

C.W. Opaalstraat [Nb H 49]
Opaalstraat 188, 6534 XP, Nijmegen, tel. 024-3555460
website: home.hccnet.nl/karel.sauer

C.W. Mozaiek [Nb 44 2004]
Wachterslaan 239, 6523 RV, Nijmegen, tel. 024 3239541
info: Krijn van der Velden, tel: 024-3600845
website: www.cwmozaiek.nl, email:
info@cwmozaiek.nl

Oegstgeest
C.W. Anna Bijnslof [Nb HK 13 1987]
Anna Bijnsplantsoen 1, 2343 JT, Oegstgeest, tel. 071-5173622

Purmerend
W.K. Purmerend [Nb HK 71 1985]
Postbus 262, 1440 AG, Purmerend, tel. 0299-435245
info: Tjitske Hiemstra, tel: 0299-426389
website: www.woonkollektiefpurmerend.nl, email:
wkp.info@freeler.nl

Riemst-Membruggen
*Vierkantshoeve [5]
Dorpsstraat 79, B-3770, Riemst-Membruggen
info: tel: 0032-12 747988

Rotterdam
C.W. De Banier [Nb H 52 1980]
Banierstraat 2 A, 3032 PH, Rotterdam, tel. 010-4666535
info: Maurice Bosman, tel: 06-28259991

Woonwerkvereniging De Lelie [H 10]
Slaghekstraat 32c, 3074 LM, Rotterdam
email: blokslag@hotmail.com

Woonvereniging de Nesse [5]
Groeneweg 10, 3059 LC, Rotterdam, tel. 010-2220130

Spijkenisse
C.W. Spijkenisse [Nb H 24 1981]
Toekanshoek 6, 3201 PJ, Spijkenisse, tel. 0181-611278

Tilburg
C.W. De Meenthe [Nb K 20 1981]
De Meenthe 20, 5012 TH, Tilburg, tel. 013-4555654
website: www.cw-demeenthe.nl

Woonvereniging Stationsstraat 32 [K]
Stationsstraat 32, 5038 ED, Tilburg, tel. 013-5350218

Utrecht
C.W. Klopvaart [Nb H 80 1984]
Cubadreef 4 - J, 3563 HH, Utrecht, tel. 030-2630401
website: www.klopvaart.nl

Vlaardingen
C.W. De Pionier [Nb H 24 1987]
Karel Doormanhof GR, 3134 CW, Vlaardingen, tel. 010-4341772
website: www.lvcw.nl/cwvlaardingen

Voorburg
C.W. Voorburg [Nb H 31 1988]
Veurselaan 65, 2272 AP, Voorburg
website: www.cwvoorburg.nl, email:
info@cwvoorburg.nl

*Vereniging DOV [5]
Van Faukenbergestraat 132, 2274 SC, Voorburg
info: Luuk Bosma
email: leo.luuk@xs4all.nl

Wageningen
C.W. Het Punt [Nb H 46 1985]
Leeuweriksweide 144, 6708 LN, Wageningen
website: www.cw-wageningen.nl

C.W. 't Binnenveld [Nb H 39 1990]
Joh. Buziaustraaf 59, 6708 NR, Wageningen, tel. 0317-422677
website: www.cw-wageningen.nl

Westervoort
C.W. Westervoort [Nb H 26 1985]
Lange Griet 42, 6932 MG, Westervoort, tel. 026-3115383
website: home.zonnet.nl/hendriks_flip/CWW,
email: cwwestervoort@hotmail.com

Zaandam
C.W. I Zaandam [Nb H 11 1985]
Ds. M.L. Kingweg 232, 1504 DH, Zaandam
info: Mira Jongejan, tel: 075-6141812

C.W. II Zaandam
Ds. M.L. Kingweg 244, 1504 DH, Zaandam
info: Frits Ubels

Zoetermeer
C.W. Zoetermeer [Nb H 21 1988]
Scharounlijn 14, 2728 BT, Zoetermeer
info: Brenda Flijders
website: www.centraalwonenzoetermeer.nl, email:
info@centraalwonenzoetermeer.nl

Zutphen
Woonderij Eos [Nb HK 39 2005]
Loverendale 4, 7207 PG, Zutphen
info: Mercedes Davalos, tel: 0575-54859
website: www.woonderijeos.nl

Zwolle
C.W. Zwolle [Nb H 35 1985]
Rijnlaan 217 A, 8032 MX, Zwolle
website: www.lvcw.nl/cwzwolle

DOELSTELLINGEN LVCW

De LVCW heeft tot doel de belangen van het gemeenschappelijk wonen, waar mogelijk, te behartigen. Dat gebeurt door:

-het geven van algemene en specifieke informatie aan groepen en andere belangstellenden

- het o.a. via consulenten, bieden van ondersteuning aan initiatief- en al samenwonende groepen

- het bevorderen van informatie-uitwisseling tussen groepen en andere instellingen

- het verder bekendheid geven aan deze woonvorm

Centraal Wonen is een woonvorm waarbij:

De bewoners elkaar vrijwillig hebben gekozen om op basis van gelijke rechten en plichten zonder leiding of zeggenschap van buitenaf met elkaar in onderlinge betrokkenheid te wonen. En niet anders dan volgens algemeen geldende regelgeving, op een door henzelf gekozen wijze invulling geven aan het uitgangspunt van respect voor de gewenste mate van zelfstandigheid van de deelnemende huishoudens.

De LVCW ziet gemeenschappelijk wonen als een woonvorm, waar een aantal maatschappelijke doelstellingen meer kans van slagen hebben. Te denken valt aan:

-de ontplooiing van het individu
-emancipatie en solidariteit
-het bewust omgaan met het milieu
-het streven naar een sociaal rechtvaardige samenleving

De LVCW wil zich inzetten voor alle woonvormen (gemeenschappelijk-/groeps-/centraal wonen), die zich in bovengenoemde definitie kunnen vinden.

Landelijke Vereniging Centraal Wonen
Korte Elisabethstraat 13
3511 JG Utrecht
telefoon: 030-2612585

